

26.6.2026

Dnro 1314/03.04.04.04.19/2025

Asia Valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa hallintopakkoasiassa

Valittaja Äkönmaan kyläyhdistys ry

Vastapuoli Hämeenkyrön Koillinen Metsästisyhdistys ry

Asian aikaisemmat vaiheet*Vireillepano*

Äkönmaan kyläyhdistys ry on pannut 26.6.2025 Hämeenkyrön ympäristönsuojeluviranomaisessa vireille hallintopakkohakemuksen koskien Äkönmaan ampumaradan ympäristöluvassa asetetun melutason raja-arvon ylittymistä. Vireillepanon mukaan toiminta on keskeytettävä, kunnes mallinnettu melumittaus on suoritettu ja ammunnamelun on todettu alittavan ympäristöluvan sallitut desibelirajat. Vireillepano on uudistettu ja ampumaradan melusta on ilmoitettu tämän jälkeen kesä-elokuun aikana ympäristönsuojeluviranomaiselle lähetetyin sähköpostein.

Päätös, josta valitetaan

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto 3.9.2025 § 65

Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaosto on hylännyt vaatimukset, jotka koskevat Äkönmaan ampumaradan toiminnan keskeyttämistä.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 181 §:n perusteella valvontaviranomaisen on keskeytettävä ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta siltä osin kuin se on välttämätöntä terveyden tai ympäristön suojelemiseksi, jos siitä aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai siitä uhkaa aiheutua

välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle, ja jos toiminnanharjoittaja ei itse ole ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin.

Ympäristönsuojelulain hallituksen esityksessä (HE 214/2013) on tarkennettu toiminnan keskeyttämistä koskevaa 181 §:ää. HE:ssä todetaan, että "ympäristön pilaantumisen tai terveyden vaara johtaisi keskeyttämiseen, jos odotettavissa oleva seuraus olisi välitön ja vakava. Ympäristölle aiheutuvien haittojen olisi oltava huomattavia, jotta keskeyttämiseen voitaisiin tämän säännöksen nojalla ryhtyä. Toiminnan lainvastaisuus ei olisi tämän pykälän soveltamisen edellytyksenä. Toiminnan keskeyttäminen on poikkeuksellinen toimenpide, joka voisi tulla kysymykseen vain harvoin.

Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti koko toimintaa ei voitaisi keskeyttää, jos keskeyttäminen olisi rajattavissa haittoja aiheuttavaan toiminnan osaan.

Toisaalta viranomaisen ei tarvitsisi jäädä odottamaan toiminnanharjoittajan toimenpiteitä, jos terveystai tai ympäristön pilaantumisen uhka olisi niin välitön ja vakava, että viivytys olisi yleisen edun vastainen."

Vaatimuksen perusteluissa on tuotu esille käsidesibelimittarilla mitatut desibelit, jotka ovat olleet ilmoitusten mukaan 69–89 dB. Vaatimusten yhteydessä eikä niitä pyydettyä ole toimitettu olennaisia tietoja melumittauksista. Tämän vuoksi ei ole voitu arvioida mittausten luotettavuutta eikä sitä, miten meluilmoituksessa esille tuotuja desibelilukuja tulee arvioida suhteessa ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (Vnp 53/1997) annettuihin painotettuna enimmäistasona impulssiaikavakiolla (L_{AImax}) määritettyihin melun ohjearvoihin.

Toiminnanharjoittajalle on toimitettu 5.2.2025 kehoitus, jonka kohdassa 2 on kehoitettu yhdistystä teettämään ulkopuolisella asiantuntijalla melumittaukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa kivääriammunnan osalta 29.8.2025 mennessä ja haulikkoammunnan osalta viipymättä ratojen käyttöönoton jälkeen. Kivääriammunnan osalta melumittausten raportti on tullut toimittaa ympäristönsuojeluviranomaiselle 30.9.2025 mennessä ja haulikkoammunnan osalta viipymättä melumittausten tekemisen jälkeen.

Toiminnanharjoittajan toimittamien melumittausten tulosten perusteella ampumaradan ammunta ei ylitä Vnp 53/1997 mukaisia ohjearvoja kuin yhdessä tapauksessa.

Vaatimusten perusteluissa ei ole riittävästi tuotu esiin sellaisia seikkoja, joiden perusteella toiminta tulisi ympäristönsuojelulain 181 §:n nojalla keskeyttää.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Äkönmaan kyläyhdistys ry on vaatinut, että hallinto-oikeus kumoaa valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaostolle uudelleen käsiteltäväksi,

ja edelleen vaatinut, että hallinto-oikeus kieltää valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 123 §:n mukaisesti ja lisäksi määrää ympäristöluvan alaisen toiminnan keskeyttäväksi siihen asti, kunnes asia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Hämeenkyrön kunta on velvoitettava korvaamaan kyläyhdistyksen oikeudenkäynti- ja asianosaiskulut myöhemmin esitettävän laskun mukaisesti korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkeineen kuukauden kuluttua tuomion antamisesta lukien.

Valittaja on lisäksi vaatinut, että hallinto-oikeudessa järjestetään suullinen käsittely.

Perustelut

Valituksenalainen päätös on lainvastainen. Päätöksen perusteena käytetty selvitys ei ole luotettava, ja se on selvässä ristiriidassa valittajan toimittaman selvityksen kanssa. Luvanvarainen toiminta rikkoo ympäristölupaa ja aiheuttaa välitöntä vaaraa lähialueen asukkaiden terveydelle.

Kyläyhdistys on kesä-elokuussa 2025 jättänyt Hämeenkyrön kunnalle useita ilmoituksia meluhaitasta sekä ympäristöluvan mukaisten ohjearvojen ylityksistä. Kyläyhdistys on vaatinut Hämeenkyrön kuntaa lupaviranomaisena välittömästi keskeyttämään ampumaradan toiminnan, koska toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa terveydelle. Lisäksi ampumaradan toiminnassa ylitetään/rikotaan järjestelmällisesti ja vakavalla tavalla ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä säädettyjä enimmäisdesibeliarvoja.

Ympäristönsuojelulain 181 §:n esitöissä korostetaan pykälän korkeaa soveltamiskynnystä. Toisaalta toiminnan lainvastaisuus ei ole edellytys keskeytykseen, vaan riittävää on, että ympäristölle aiheutuvat haitat ovat huomattavia.

Lupajaosto ei ole asiassa huomionnut lainkaan ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaista tutkimisvelvollisuutta. Kyläyhdistykseltä ei voida edellyttää, että se osaa vedota oikeustositseikkojen oikeaan juridiseen luonnehdintaan. Valvontaviranomaisen olisi saatuaan häiriöilmoituksen myös tullut tutkia asiaa ympäristönsuojelulain 169 §:n valossa, eikä vain päätyä tarkastelemaan asiaa ympäristönsuojelulain 181 §:n nojalla. Kyläyhdistys on korostanut selvyiden vuoksi, että sen näkemyksen mukaan myös ympäristönsuojelulain 181 §:n edellytykset täyttyvät tässä asiassa.

Ampumaradalla suoritettavat ammunnat aiheuttavat kyläyhdistyksen tekemien mittausten mukaan huomattavasti suuremman melutason kuin mitä ampumaradan ympäristöluvan mukaan on sallittua. Käsisibelimittarilla tehtyjen mittausten mukaan ääni ampumarataa lähimpänä olevalla asuinkiinteistöllä on ollut selvästi yli (69–75 dB) ympäristöluvan asettaman

raja-arvon niin sisällä kuin ulkonakin. Vuonna 2016 myönnetyn ympäristöluvan mukaisesti desibelitaso ei saa ylittää pihalla 65 dB.

Raja-arvot on asetettu, jotta ihmisten olisi terveellistä ja turvallista asua ja oleskella alueella. Liiallinen melu vaikuttaa negatiivisesti niin kuuloterveyteen kuin ympäristöönkin. Asukkaiden on voitava luottaa siihen, että toiminta läheisellä ampumaradalla ei vahingoita heidän terveyttään, kuten kuuloa, joten asetetuissa raja-arvoissa pysyminen on olennaista. Lisäksi ympäristöluvan vastaisella toiminnalla on ollut merkittävästi heikentävä vaikutus alueen asumisviihtyvyyteen.

Kyläyhdistyksen vaatimus siitä, että toiminta ampumaradalla keskeyttäisiin siksi ajaksi, että puolueeton melumittaus saadaan tehtyä, on kohtuullinen. Asukkaiden terveellisen ja turvallisen elämän voidaan katsoa olevan suurempi oikeushyvä kuin ampumaradan pitäminen aktiivisena.

Ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaisesti valvontaviranomaisen, siis tässä tapauksessa lupajaoston, tulisi liiallisesta melusta tehdyn ilmoituksen perusteella itse tarkastaa tilanne tai selvittää asia muulla asianmukaisella tavalla.

Selvittäminen on tässä tapauksessa tapahtunut pyytämällä selvitystä toiminnanharjoittajalta, joka on toimittanut ympäristötarkastajalle teettämänsä melumittauksen.

Selvitystä ei voida pitää ympäristönsuojelulain 169 §:n mukaisena asianmukaisena tapana. Tämä johtuu siitä, että vaikka raportin teki ulkopuolinen toimija, olivat kaikki muut testiin osallistuneet toiminnanharjoittajan jäseniä. Ketään ulkopuolisia ei kyläyhdistyksen tietojen mukaan kutsuttu tilaisuuteen. Testissä käytettiin muun muassa .308 kaliiberista asetta, jonka äänenvoimakkuus on luonnollisesti pienempi kuin suurempikaliiberisella aseella, joita ampumaradalla on lupa käyttää. Desibelirajat koskevat kaikenlaisia aseita. Testi tulisi tehdä kokonaisuudessaan puolueettoman tahon toimesta siten, että huomioon otetaan kaikenlainen ympäristöluvan mukainen toiminta. Siten esimerkiksi mittauksia tulisi tehdä kaikilta ampumaetäisyyksiltä, ei vain, kuten nyt on tehty, 75 metrin osalta.

Valituksessa on viitattu hallintolain 31 §:ssä säädettyyn. Viranomaisen velvollisuus selvittämiseen kasvaa tilanteissa, joissa on ristiriitaisten intressien haltijoina eri asianosaistahoja.

Sekä kyläyhdistys että toiminnanharjoittaja ovat tehneet omat mittaukset, jotka ovat antaneet toisistaan varsin paljon poikkeavat tulokset. Näiden eroavuuksien vuoksi viranomaisen tulisi ottaa asiassa vastuu selvityksen saamisesta, jotta lopputulos olisi objektiivinen sekä luotettava. Kyläyhdistyksen näkemyksen mukaan viranomainen on antamassaan päätöksessä luottanut yksinomaan toiminnanharjoittajan tekemään selvitykseen siitä huolimatta, että kyseinen mittaus ei ole puolueeton, sekä siitä, että kyläyhdistyksen omat mittaukset ovat poikenneet toiminnanharjoittajan mittauksista.

Viranomaisen selvittämisvastuuta asiassa korostaa edelleen se, että ampumaradan toiminta on muuttunut merkittävästi ympäristöluvan myöntämisen jälkeen. Toiminnanharjoittaja on hakenut ja saanut ampumarataluvan, mikä merkitsee laukausmäärien nousua ainakin 1 500 laukauksella vuodessa. Tästä huolimatta kyläyhdistyksen tiedossa ei ole, että uutta ympäristölupaa olisi myönnetty tai haettu. Kyse on merkittävästä muutoksesta, joka muodostaa nykyisen ympäristöluvan lupaehdon rikkeen.

Kyläyhdistyksellä on ollut perusteltu syy ajaa asiaansa oikeusteitse tilanteessa, jossa kunta ei ole suostunut vaadittaviin toimenpiteisiin ja on perustellut kantaansa puutteellisella selvityksellä. Kokonaisuutena arvioiden olisi kohtuutonta, että kyläyhdistys joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Vaatimusta täytäntöönpanon kiellosta on perusteltu sillä, että koska ampumaradan toiminta aiheuttaa vaaraa ihmisten ja eläinten turvallisuudelle, on toiminnan väliaikaiselle keskeyttämiselle erityisen painavat perusteet.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Sastamalan ympäristöterveydenhuollon jaosto Hämeenkyrön ympäristönsuojeluviranomaisena 1.1.2026 alkaen on antanut asiassa lausunnon, jonka mukaan Äkönmaan kyläyhdistys ry:n valitus tulee kokonaisuudessaan hylätä. Lausunnossa on todettu lisäksi muun muassa seuraavaa:

Valittajan viittaama ampumaradan uusi ampumaratalupa on oma erillinen lupansa, jonka myöntää Poliisihallitus ja jota valvoo poliisi, eikä sillä ole vaikutusta ympäristölupaan. Ampumaratalupa mahdollistaa suurempien laukaisumäärien ampumisen ampumaradalla, mutta koska tätä ei ole sallittu ympäristöluvassa, ei ampumaradalla tulla ampumaan nykyistä laukaisumäärää enempää laukauksia, ellei uutta ympäristölupaa haeta. Ampumaradalta ei näin ollen aiheudu valittajan mainitsemaa lisääntynyttä ampumamelua, vaan ampumamelu on pysynyt koko ajan samana.

Meluilmoitukset saatuaan ympäristönsuojeluviranomainen pyysi toiminnanharjoittajalta vastinetta vaatimuksiin toiminnan keskeyttämisestä, mikä on tavanomainen ja lainmukainen tapa toimia, kun toiminnanharjoittajaan kohdistuu vaatimuksia.

Toiminnanharjoittaja pyysi ennen vastineen antamista lisätietoja vaatimusten taustalla olleista melumittauksista. Ympäristönsuojeluviranomainen pyysi tietoja kyläyhdistykseltä, jotta asiaa voitaisiin perusteellisesti tutkia ja tehdä sen perusteella päätös.

On ollut perusteltua pyytää tiedoksi esimerkiksi kellonaikoja, jolloin melumittaukset on suoritettu, sekä esimerkiksi jonkinlaista havaintoa säästä tai mittauspisteistä, koska esimerkiksi tuuli ja ilman lämpötilaerot vaikuttavat

melun etenemiseen sekä etäisyys melun lähteestä vaikuttaa merkittävästi saatuihin tuloksiin. Lisätietoja ei saatu.

Ympäristönsuojeluviranomainen on hankkinut selvitystä melusta antamalla toiminnanharjoittajalle kehotuksen suorittaa melumittaukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, sekä pyytämällä toiminnanharjoittajalta vastinetta ammuttamelusta tehtyihin haittailmoituksiin. Melumittausraportin saatuaan ympäristönsuojeluviranomainen on todennut, että yhtä mittauspistettä ja asetyyppejä lukuun ottamatta melu pysyy ohjearvojen sisäpuolella ja näin ollen myös ympäristölupaa noudatetaan. Melutason raja-arvon ylittyminen yhdellä kiinteistöllä todennäköisesti johtui autojen ohiajosta, minkä vuoksi viranomainen ei katsonut, että melumittausraporttia tulisi pitää puutteellisenä.

Yleisen käytännön mukaan ulkopuolisten osallistuminen melumittauksiin, niiden suorittamiseen tai melumittausten valvominen viranomaisen toimesta paikan päällä niitä suoritettaessa ei ole välttämätöntä eikä tarpeellista, joten myöskään tässä tapauksessa ympäristönsuojeluviranomainen ei katsonut tarpeelliseksi olla seuraamassa melumittauksia. Toiminnanharjoittajalla ei ole ollut velvollisuutta ilmoittaa melumittauksista ympäristönsuojeluun, eikä tätä olla vaadittu muiltakaan toiminnanharjoittajilta, jotka ovat kunnassa melumittauksia suorittaneet.

Mikäli toiminnanharjoittajan toimittamaa selvitystä olisi kyseenalaistettu ja mahdollisesti vaadittu suorittamaan melumittaukset uudelleen taikka suoritettu kunnan varoista toiset melumittaukset, asettaisi se toiminnanharjoittajan eriarvoiseen asemaan suhteessa muihin ampumaratoihin ja se loukkaisi Suomen perustuslain 6 §:n mukaista yhdenvertaisuuden perusoikeutta. Kyseistä melumittaajaa on käytetty myös muiden ampumaratojen melumittauksien suorittamisessa. Lisäksi toiminnanharjoittaja tuotti vuonna 2019 samalla melumittaajalla edelliset melumittaukset.

Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry (HKMY ry) on vastineessaan vaatinut valituksen hylkäämistä. Lisäksi vastineessa on todettu muun muassa seuraavaa:

Ympäristöluvan 16.3.2016 § 10 lupamääräyksen 7 mukaisesti yhdistyksen on tullut mittauttaa ampumaradan melutasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa sekä toimittaa melumallinnus vuoden sisällä päätöksen lainvoimaisuudesta.

Vuonna 2019 Hämeenkyrön ympäristölautakunta hyväksyi esitetyn suunnitelman melumallinnuksen toteuttamistavasta ja mallinnukseen liittyvistä melumittauksista. Selvityksen toteutti riippumaton ulkopuolinen toimija.

Mittaustulokset ja melumallinnus toimitettiin Hämeenkyrön kuntaan syyskuun 2019 aikana. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ne hyväksynyt. Teknisiä tai muita epäkohtia mittauksiin, mallinnukseen tai niiden toteutukseen liittyen ei viranomaisen toimesta ole todettu tai tuotu ilmi toiminnanharjoittajalle.

HKMY ry teetti uudet melumittaukset ja selvitti toiminnan meluvaikutukset lähimmissä häiriintyvissä kohteissa 14.8.2025. Mittaukset toteutti riippumaton ulkopuolinen toimija. Sama asiantuntija on toteuttanut vastaavat meluselvitykset myös Hämeenkyrössä sijaitsevilla muilla ampumaradoilla (Kyröskoski, Honkala).

Mittaustuloksissa ei ole havaittavissa merkittäviä poikkeamia verrattuna vuonna 2019 suoritettuihin melumittauksiin. Mittauspisteet ovat olleet samat ja mittaustapa on ollut identtinen ja toiminta on tapahtunut konsultin ohjeistamana.

Toiminnanharjoittaja on huomauttanut, että mittauksia on suoritettu myös 100 metrin ampumapaikalta ammuttaessa. Täten kaikki toiminnassa olevat ampumapaikat on mittauksessa huomioitu toisin kuin valituksessa on väitetty.

Äkönmaan kyläyhdistys ry on antanut vastaselityksen, jossa on todettu muun muassa seuraavaa:

Vireille pannussa asiassa on alkujaan ollut kyse meluilmoitusten tekemisestä, eli huolen ilmaisemisesta alueen melutasosta. Ilmoitusten tarkoituksena on ollut kiinnittää ympäristöluvan noudattamista valvovan ympäristönsuojeluviranomaisen huomio siihen, että luvanvaraisesta toiminnasta aiheutuu asukkaiden mielestä häiriötä, ja että tilanne vaatii lisäselvitystä. Tällaisessa tilanteessa on kyläyhdistyksen näkemyksen mukaan kohtuutonta vaatia esitettävän virallisia mittaustuloksia väitteiden tueksi, vaan riittävänä on pidettävä melun ajankohtaa.

Kyläyhdistyksen mukaan melumittauksissa on seuraavat puutteet:

- Niissä on käytetty pääasiassa pienikaliiperista .308-asetta, vaikka radalla saa ampua myös tätä suuremmilla aseilla.

- Mittaukset on suoritettu 8 grammaa painavilla alitehoisilla patruunoilla eikä tavallisilla panoksilla. Alitehoisilla patruunoilla ammuttaessa aiheutuu todistetusti vähemmän melua kuin tavallisesta panoksesta, joita kuitenkin käytetään radalla.

- Metsästysasetuksen (666/1993) 16 a §:n 2 momentin 4 kohdan mukaan luodin painon tulee hirvenmetsästyksessä olla vähintään 9 grammaa sekä maa- ja metsätalousministeriön ampumakokeesta annetun asetuksen (517/2017) 7 §:n 3 momentin mukaan vähintään 8 grammaa koetta suoritettaessa. Ampumaradalla ammutaan siten myös painavammilla luodeilla kuin mitä melumittauksissa on käytetty.

- Voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräys 6 ei suoraan velvoita käyttämään äänenvaimentimia tai alitehoisia patruunoita kaikessa ammunassa. Siten olisi kyläyhdistyksen näkemyksen mukaan edellytettävä melumittauksista ilmenevän myös esimerkiksi mittaustuloksia äänenvaimentamattomasta ammunasta ammuntakopin ulkopuolelta.

- Mittaukset on tehty vain yhtenä päivänä tietyissä olosuhteissa, eikä niissä siten ole asianmukaisesti huomioitu esimerkiksi myötätuulen vaikutusta tai ammuttamelua kilpa-ammunnoissa.

- Ampumaradan ampumaratakirjoista ilmenee, että mittauspäivänä 14.8.2025 alueella on ammuttu myös pistoolilla ja haulikolla. Näitä tuloksia ei kuitenkaan ole mittaustuloksia käsittelevässä raportissa mainittu. Ampumaradalla ei myöskään voimassa olevan ympäristöluvan mukaan ole oikeutta ampua pistoolilla, eivätkä haulikkoradat ole käytössä.

- Mittauksia ei ole suoritettu lähimmän häiriintyvän kohteen, eli Lähteenmäen kiinteistön pihapiirissä, vaan tien risteyksessä. Mittaustuloksia ei, kuten yllä on todettu, esitetä myöskään kuin yksittäiseltä, HKMY ry:n yhdessä asiantuntijan kanssa valitsemalta päivältä.

Suullisen käsittelyn järjestäminen hallinto-oikeudessa on tarpeen ampumaratatoiminnan aiheuttaman asumis- ja meluhaitan laajuuden sekä asianosaisten näkemyserojen selvittämiseksi.

Hallinto-oikeus on ilmoittanut Äkönmaan kyläyhdistys ry:lle, ettei hallinto-oikeus järjestä yhdistyksen vaatimaa suullista käsittelyä ja varannut yhdistykselle tilaisuuden esittää kirjallista lisäselvitystä.

Äkönmaan kyläyhdistys ry on toimittanut lisäselvitystä, joka on koostunut viiden henkilön kertomuksista. Kertomusten teemana on ollut meluhaitan laajuus ja se, että ympäristönsuojeluviranomaisen olisi tullut ryhtyä toimenpiteisiin.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

1. Hallinto-oikeus hylkää suullisen käsittelyn järjestämistä koskevan kyläyhdistyksen vaatimuksen.
2. Hallinto-oikeus hylkää valituksen ja valituksenalaisen päätöksen täytäntöönpanon kieltämistä sekä väliaikaismääräyksen antamista koskevan vaatimuksen.
3. Hallinto-oikeus hylkää kyläyhdistyksen vaatimuksen oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Perustelut

1. Suullinen käsittely

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 57 §:n 1 momentin mukaan hallintotuomioistuimen on järjestettävä suullinen käsittely, jos tuomioistuin pitää sitä tarpeellisena tai yksityinen asianosainen sitä vaatii. Suullisessa

käsittelyssä voidaan kuulla asianosaista, päätöksen tehnyttä viranomaista, todistajia ja asiantuntijoita sekä ottaa vastaan muuta selvitystä.

Saman pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaan tuomioistuimella voi asianosaisen vaatimuksesta huolimatta jättää suullisen käsittelyn järjestämättä, jos asian ratkaisemiseksi merkityksellisistä tosiseikoista on jo saatu riittävä selvitys, jonka perusteella asia voidaan ratkaista ilman, että tuomioistuimelle jää varteenotettavaa epäilyä tosiseikoista.

Hallinto-oikeus katsoo, että ampumaradan toiminnasta aiheutuvaa melutasoa on selvitetty melumittauksin riittävällä tavalla. Asian ratkaisemiseksi merkityksellisistä tosiseikoista on saatu kirjallisessa menettelyssä riittävä selvitys ja asia voidaan ratkaista ilman, että tosiseikoista olisi jäänyt tuomioistuimelle varteenotettavaa epäilyä. Suullisen käsittelyn järjestäminen hallinto-oikeudessa ei ole tarpeen.

2. Pääasia

Hallinto-oikeus ensinnä toteaa, että kyseessä on ympäristönsuojelulain 186 §:n mukainen kyläyhdistyksen hallintopakkohakemus koskien Äkönmaan ampumaradan ympäristöluvassa asetetun melutason raja-arvon ylittymistä. Valituksenalaisella päätöksellä on sen sanamuodon mukaan ratkaistu toiminnan keskeyttämistä koskevat vaatimukset ympäristönsuojelulain 181 §:n nojalla. Hallintopakkohakemuksesta ei ole käsitelty ympäristönsuojelulain 175 §:ssä tarkoitetun hallintopakkosäännöksen kannalta, eikä siten arvioitu, onko toiminta ympäristöluvan vastaista. Valituksenalaisen päätöksen perusteluissa on kuitenkin todettu, etteivät ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen ohjearvot, ja siten ympäristöluvassa asetetut melutason raja-arvot, toiminnanharjoittajan toimittamien melumittausten tulosten perusteella ylity.

Äkönmaan ampumaradalla on voimassa oleva Hämeenkyrön ympäristölautakunnan myöntämä ympäristölupa 16.3.2016 § 10. Lupapäätöksen mukaan radalla ammutaan haulikolla, kiväärillä ja pienoiskiväärillä. Vuosittainen laukausmäärä on noin 8 500.

Lupamääräyksen 5 mukaan ampumaradan toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa ylittää A-painotettuna enimmäismelutasona impulssiaikavakiolla (L_{AImax}) määritettynä valtioneuvoston päätöksen (53/1997) mukaista ampumaradoille annettua ohjearvoa 65 dB asuinalueille ja 60 dB loma-asumiseen käytettävillä alueilla.

Hallintolain 31 §:ssä säädetään selvittämisvelvollisuudesta. Pykälän 1 momentin mukaan viranomaisen on huolehdittava asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Pykälän 2 momentin mukaan asianosaisen on esitettävä selvitystä vaatimuksensa perusteista.

Hallintopakkohakemuksen perusteina on esitetty käsisibelimittarilla mitattujen melumittausten tulokset, jotka ovat ylittäneet ympäristöluvan raja-arvon. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on selvittänyt asiaa varaamalla vireillepanijalle tilaisuuden toimittaa tarkempaa selvitystä muun muassa mittausten ajankohdasta (kellonaika), laukausten lukumäärästä, mittauslaitteesta, mittauspisteistä ja mittausolosuhteista. Pyydettyjä tietoja ei ole toimitettu. Toiminnanharjoittajalta on pyydetty vastine.

Valituksenalaisen päätöksen perusteena ovat olleet viranomaisen aiemmin 5.2.2025 antaman kehotuksen johdosta toimitettujen melumittausten tulokset. Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry on teettänyt ulkopuolisella toimijalla melumittauksen 14.8.2025 klo 13.30–14.30, joten lautakunnan ei ole ollut tarpeen enemmälti selvittää melutasoja vireillepanon johdosta, eikä myöskään ympäristönsuojelulain 169 §:n perusteella. Äänitasomittauksilla on selvitetty äänitasoja neljän ampumaradan läheisyydessä sijaitsevan kiinteistön luona. Äänitasoja on verrattu ampumaratojen aiheuttaman melutason ohjearvoista annetun valtioneuvoston päätöksen 53/1997 mukaisiin ohjearvoihin ja voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksessä 5 määrättyihin sallittuihin melutasoihin.

Mittausten aikana on ammuttu Tikka .308 hirvikiväärillä, joka on Suomessa yleisesti käytetty kiväärimalli ja joka kaliiperinsa puolesta lukeutuu ampumaratojen BAT-oppaan (Ampumaratojen ympäristövaikutusten hallinta, Kajander & Parri, 2014) mukaan äänekkäimpiin kivääreihin. Ammuksina on käytetty Sako 8 g Full Jacket -merkkisiä patruunoita, joiden lähtönopeus on suuri ja jotka siksi ovat äänekkäämpiä kuin raskaammat patruunat. Mittausten aikana on ammuttu 1) 75 m kivääriradan kopista .308 kiväärillä ilman vaimenninta viisi laukausta, 2) 75 m kivääriradan kopista vaimenninta käyttäen viisi laukausta, 3) kivääriradalla 75 m kohdalla kopin ulkopuolella vaimenninta käyttäen viisi laukausta ja 4) 100 m kivääriradan kopista vaimenninta käyttäen viisi laukausta.

Mittauspisteessä 3 on neljän laukauksen keskiarvo 68 dB (L_{AImax}) ylittänyt ympäristöluvan raja-arvon 65 dB, kun 75 m radalla on ammuttu kopista eikä ole käytetty vaimenninta. Mittausraportin mukaan ylityksen syynä voi olla auton ohiajot 73 dB ja 78 dB, ja jos tämä jätetään huomioimatta, enimmäistaso 65 dB ei ylity. Mittauspisteessä 1 viiden laukauksen keskiarvot ovat vaihdelleet ammuntpaikasta ja vaimentimen käytöstä riippuen välillä 62–65 dB. Mittauspisteessä 2 viiden laukauksen keskiarvo on ollut 58 dB riippumatta ammuntpaikasta ja vaimentimen käytöstä. Mittauspisteessä 4 viiden laukauksen keskiarvot ovat vaihdelleet ammuntpaikasta ja vaimentimen käytöstä riippuen välillä 58–60 dB.

Vireillepanossa ja valituksessa on vaadittu puolueettoman mittauksen suorittamista ampumaratamelun selvittämiseksi. Vastaselityksessä on katsottu, että mittaus ei vastaa luvan mukaista tilannetta. Ympäristönsuojelulain 209 §:n 1 momentin mukaan tämän lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Hallinto-oikeus katsoo, kun otetaan huomioon mittauksen aikana käytetty ase- ja patruunatyypit sekä muutoin

mittauksesta saatu selvitys, että mittausta voidaan pitää asianmukaisena ja se vastaa ympäristöluvan mukaista tilannetta. Asiassa saadun selvityksen perusteella ympäristöluvan mukainen toiminta haulikkoammuntaradalla on Hämeenkyrön elinympäristölautakunnan lupajaoston päätöksellä 23.5.2023 § 39 keskeytetty, kunnes haulikkoammunnan osalta muun ohella melunhallintaan liittyvät ympäristöluvan vaatimukset täyttyvät. Se valituksessa esitetty seikka, että haitankärsijän edustajaa ei ollut kutsuttu paikalle, ei anna aihetta arvioida asiaa toisin.

Mittausraportin mukaan ammuttamelu on ollut ympäristöluvassa määrätyn tasolla kolmessa mittauspisteessä neljästä. Poikkeuksen on muodostanut mittauspiste 3, jossa ammuttaessa kopista ja 75 metrin etäisyydellä maalitaulusta ilman äänenvaimenninta $L_{A\text{Imax}}$ -arvojen aritmeettinen keskiarvo on ollut 68 dB. Mittausraportissa on kuitenkin arvioitu, että raja-arvon ylittyminen kahden yksittäisen mittaustuloksen osalta on todennäköisesti aiheutunut autojen ohiajoista. Mittaustulosten raja-arvoon verrattava keskiarvo olisi ilman kyseisiä tuloksia myös tässä mittauksessa alittanut raja-arvon. Hallinto-oikeus toteaa, että mittausta ei tältä osin täyty ampumaratamelun mittaamisesta annetun ohjeen (YM nro 61/1999) vaatimusta, jonka mukaan enimmäistaso mitataan vähintään viiden laukauksen keskiarvona. Puute koskee kuitenkin vain yhtä mittaussarjaa kuudestatoista mitatusta sarjasta. Lisäksi raportissa esitetty arvio taustamelun (autojen ohiajot) merkittävästä häiriövaikutuksesta on mittaustulosten kokonaisuus huomioden uskottava.

Hallinto-oikeus katsoo, että valituksenalainen päätös on voitu perustaa toiminnanharjoittajan teettämän melumittauksen tuloksiin. Äkönmaan ampumaradan ympäristölupaa ei selvityksen perusteella ole rikottu lupamääräyksessä 5 asetettujen melun raja-arvojen osalta.

Hallintopakkehakemuksessa esitettyjen vaatimusten tueksi on viitattu tarkemmin yksilöimättömissä olosuhteissa käsimittarilla tehtyihin melutason mittauksiin, mutta toiminnan luvamukaisuuden arviointia ei edellä mainittu selvitysaineistona huomioon otettava ampumaratamelun mittaamista koskeva YM:n ohje ja myös ympäristönsuojelulain 209 § huomioon ottaen voida perustaa mainittuihin mittauksiin. Ympäristöluvan noudattamista koskevan arvioinnin on lähtökohtaisesti perustuttava objektiivisiin havaintoihin, joita melumittaukset edustavat. Vaikka lähialueen asukkaat siten kokisivat muun ohella vireillepanosta ja hallinto-oikeudelle toimitetusta lisäselvityksestä ilmenevällä tavalla toiminnasta aiheutuvan melun hyvinkin häiritseväksi, ei päätöstä toiminnan keskeyttämisestä voida perustaa näihin seikkoihin.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristönsuojelulain 181 §:n mukaisessa toiminnan keskeyttämisessä on kyse välittömästä hallintopakosta. Välitöntä hallintopakkoa käyttäen viranomaisen voi keskeyttää toiminnan, joka edellyttää viivytyksetöntä puuttumista. Ympäristönsuojelulain 181 §:n nojalla tapahtuva toiminnan keskeyttäminen edellyttää lain sanamuoto huomioon ottaen, että toiminnasta aiheutuu välitöntä vaaraa ihmisten terveydelle tai että siitä uhkaa aiheutua välittömiä ja huomattavia haittavaikutuksia ympäristölle.

Hallinto-oikeus katsoo, kun otetaan huomioon edellä ilmenevät seikat, että ympäristönsuojelulain 181 §:n mukaiset perusteet toiminnan keskeyttämiselle eivät kyseessä olevassa asiassa ole täyttyneet, kuten valituksenalaisessa päätöksessä on katsottu.

Valituksenalaista päätöstä ei ole syytä kumota ja asiaa palauttaa uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus toteaa, että sillä valittajan mainitsemalla seikalla, että toiminnanharjoittajalle on myönnetty ampumaratalain mukainen ampumaratalupa, jossa laukausmäärä on ympäristölupaa suurempi, ei ole viranomaisen selvitysvelvollisuuden laajuuden ja toiminnan ympäristönsuojelulainmukaisuuden arvioinnissa nyt merkitystä. Sallituista laukausmääristä määrätään ympäristöluvassa, eikä ampumaratalupa yksinomaan mahdollista laukausmäärien kasvattamista valituksessa esitetyllä tavalla.

Ympäristönsuojelulain 201 §:n 1 momentin mukaan muutoksenhakutuomioistuin voi valituksesta kumota 199 ja 200 §:ssä tarkoitetun määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 123 §:n 1 momentin mukaan hallintotuomioistuin voi valituksen ollessa vireillä kieltää päätöksen täytäntöönpanon, määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi tai antaa päätöksen täytäntöönpanoa koskevan muun määräyksen. Hallinto-oikeuden ei ole mainittujen lainkohtien nojalla mahdollista kieltää voimassa olevan ympäristölupapäätöksen täytäntöönpanoa, mitä valituksessa esitetty väliaikaista määräystä koskeva vaatimus tosiasiaa tarkoittaisi.

3. Oikeudenkäyntikulut

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 95 §:n 1 momentin nojalla oikeudenkäynnin osapuoli on velvollinen korvaamaan toisen osapuolen oikeudenkäyntikulut kokonaan tai osaksi, jos erityisesti asiassa annettu ratkaisu huomioon ottaen on kohtuutonta, että tämä joutuu itse vastaamaan oikeudenkäyntikuluistaan.

Saman pykälän 2 momentin mukaan korvausvelvollisuuden kohtuullisuutta arvioitaessa voidaan lisäksi ottaa huomioon asian oikeudellinen epäselvyys, osapuolten toiminta ja asian merkitys asianosaiselle.

Hallinto-oikeuden päätöksen lopputulos huomioon ottaen ei ole kohtuutonta, että Äkönmaan kyläyhdistys ry joutuu pitämään oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä

on toimitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusosoitus on liitteenä Hall (04.26).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Arto Hietaniemi ja Tanja Fagerhed sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Petri Hiltunen.

Esittelijä Mikko Poskiparta

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu	Äkönmaan kyläyhdistys ry, tavallinen sähköinen tiedoksianto Asiamies: AA Lassi Kirves/ Properta Asianajotoimisto Oy oikeudenkäyntimaksu 310 euroa <i>(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)</i>
Jäljennös maksutta	Hämeenkyrön Koillinen Metsästysyhdistys ry, tavallinen sähköinen tiedoksianto Hämeenkyrön kunnan ympäristönsuojeluviranomainen Hämeenkyrön kunnan terveydensuojeluviranomainen Hämeenkyrön kunnanhallitus Lupa- ja valvontavirasto/ lupaviranomainen Lupa- ja valvontavirasto/ valvontaviranomainen Lupa- ja valvontavirasto/ yleisen edun valvontayksikkö Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>